

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1463/2018
16.07.2020. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... кога заступа Славко Макаји, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3411/16 од 03.10.2017. године, у седници већа одржаној дана 16.07.2020. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3411/16 од 03.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14398/14 од 25.01.2016. године дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 23.11.2015. године и одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати 9.967.833,04 динара са законском затезном каматом од 16.11.2015. године до исплате и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3411/16 од 03.10.2017. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца, потврђена наведена пресуда и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Тужилац је поднео и три неблаговремене допуне ревизије.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 са изменама и

допунама) који се у овој парници примењује на основу члана 506. став 2. истог закона и налази да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности. Постојање битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку није испитивано јер не представља ревизијски разлог у смислу члана 407. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је власник Предузећа „ББ“ са седиштем у ..., које је основано 2003. године као офшор предузеће а бави се трговином робе на велико, између осталог и пиринчем. Наведено предузеће нема и није имало представништво на територији Србије а платни промет је вршило преко швајцарске банке из Тужилац је преко својих познаника, власика предузећа „ВВ“ и „ГГ“ организовао увоз пиринча у Србију преко наведених привредних субјеката. У почетку се предузеће „ВВ1“ јавило као посредник између тужиоцеве фирме и предузећа „ГГ“ а временом је и само увезло извесну количину пиринча, при чему је куповну цену измирило предузеће тужиоца. За 120 тона увезеног пиринча као увозник се појављује Предузеће „ГГ“. Против тужиоца је вођен кривични поступак због кривичних дела недозвољене трговине и посебног случаја фалсификовања исправа којим му је стављено на терет да се у периоду од 23.04.2004. године до 15.12.2004. године бавио неовлашћеном продајом пиринча на тај начин што је као власник страног предузећа наручивао и увозио пиринч означавачући као примаоце предузећа „ВВ“ и „ГГ“ иако је робу после царевења преузимао, складиштио у свом магацину и продавао физичким и правним лицима на територији Србији. Поводом кривичног поступка од тужиоца је одузето 66.950 килограма пиринча према потврди Пореске полиције бр. 129 од 29.12.2004. године. Одузети пиринч је продат дана 01.06.2006. године, на основу решења Првог општинског суда у Београду К 189/05 од 17.01.2006. године, јер се ради о кварљивој роби, а износ од 1.113.160,00 динара од продатог пиринча предат је на чување у депозит Првог општинског суда у Београду. Тужилац је у кривичном поступку ослобођен одговорности пресудом Првог општинског суда у Београду од 05.05.2009. године која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж 2471/10 од 29.09.2010. године јер је у поступку утврђено да је целокупан посао око увоза пиринча формално вођен преко привредних субјеката, који су држави измирили све обавезе и да је поступање тужиоца било у складу са усменим овлашћенима датим од стране законских заступника тих предузећа. Тужиоцу је из депозита суда дана 14.03.2011. године исплаћен износ од 1.113.160,00 динара на основу решења од 07.02.2011. године.

На утврђено чињенично стање правилно је нижестепеним одлукама услед недостатка активне легитимације тужиоца одбијен тужбени захтев за накнаду штете у виду разлике од исплаћеног износа добијеног продајом пиринча до стварне вредности одузете количине пиринча на дан вештачења.

Према члану 86. тада важећег ЗКП предмети који су у току кривичног постука привремено одузети, вратиће се власнику односно држаоцу ако поступак буде обустављен, а не постоје разлози за њихово одузимање (чл. 512.). Одредбама члана 87. став 3. истог Закона је прописано да ће се ако је ствар подложна квару или је њено

чување везано са знатним трошковима продати по одредбама које важе за извршни поступак а новац предати на чување у судски депозит.

Тужилац је засновао своје потраживање на чињеници да је власник предузећа са седиштем у ..., која је била стварни власник спорног пиринча при чему су предузећа „ВВ1“ и ГГ“ са седиштем у Србији била само формални увозници. Полазећи од утврђеног чињеничног стања правилан је закључак нижестепених судова да тужилац као физичко лице није активно легитимисан да захтева накнаду материјалне штете у виду разлике вредности одузетог и враћеног пиринча. Одузимање и враћање пиринча тужиоцу извршено је у законској процедури од стране овлашћених лица применом члана 86. и 87. тада важећег Законика о кривичном поступку. Враћање одузетог пиринча држаоцу законито је спроведено исплатом новчаног износа из депонованих средстава јер је пиринч као кварљива роба продат по правилима извршног поступка. Тужилац није доказао неправилан или незаконит рад органа туженог у поступању са одузетом робом, продајом и враћањем (чл. 172. Закона о облигационим односима), а накнаду евентуалне штете настале у разлици вредности пиринча и враћеног износа не може тражити тужилац као физичко лице, јер се пословима трговине и промета робом бавило тужиочево предузеће „ББ“ чији је власник и директор био тужилац и у спорним пословима с пиринчем иступао у име и за рачун тог предузећа као његов овлашћени заступник.

Ревизијом се неосновано указује да тужилац има активну легитимацију за накнаду штете као правни следбеник предузећа које је престало да постоји. Тужилац у првостепеном поступку није пружио довољне писмене доказе да је Предузеће „ББ“ са седиштем у ..., ..., престало да постоји, податке о прописима, важећим о престанку привредног субјекта у седишту регистрованог предузећа, статусу тужиоца и да ли је тужилац његов правни следбеник. Писмени докази од 13.02.2018 и 16.02.2018. године, достављени уз неблаговремену допуну ревизије нису од утицаја на другачију одлуку у овој парници, јер се нови докази не могу достављати уз ревизију. Осим тога, из садржине ових писмена произилази да предузеће тужиоца дугује за неплаћене порезе и таксе и да се стога води као ништаво од 05.06.2005. године али да се тај датум не сматра датумом гашења предузећа. Истим актом се описује процедура за правилно гашење правног лица, што потврђује да наведени акт не представља доказ о коначном престанку предузећа „ББ“ ни статусу тужиоца као правног следбеника. Неосновано се ревизијом упућује на одредбе важећег Закона о привредним друштвима у прилог активне легитимације тужиоца, јер домаћи прописи упућују на правила о стечају као престанку привредног субјекта, евентуални поступак стечајног управника за накнаду штете у корист стечајног дужника и право тужиоца на евентуалну исплату стечајног остатка што тужилац није доказао нити је од значаја јер је предузеће тужиоца страном правно лице без организационих делова у Републици Србији.

Код доношења одлуке суд је имао у виду различиту правну оцену нижестепених судова о својини на спорном пиринчу и налази да није од утицаја на другачију одлуку у парници. Првостепени суд је прихватио став тужиоца да је пиринч власништво предузећа тужиоца, јер је то предузеће финансирало набавку робе док је другостепени суд изразио правни став да предузеће тужиоца није власник, јер су према документацији у списима, наруџбеницама, царинским декларацијама, рачунима купци пиринча предузећа из Србије. Спорно питање својине на пиринчу, без обзира да ли су

то увозници, предузећа из Србије или предузеће тужиоца са седиштем у ... , према утврђеним околностима конкретног случаја није претходно питање за одлуку у овој парници за накнаду штете тужиоца као физичког лица против Републике Србије (без учешћа привредних друштава – увозника) у одсуству доказа о брисању предузећа „ББ“ из регистра привредних субјеката и доказа о правном следбенику тог предузећа.

Неосновано се ревизијом оспорава оцена правног значаја ослобађајуће пресуде донете у кривичном поступку против тужиоца. Правилно другостепени суд налази да је грађанско правна одговорност шира од кривично правне одговорности. Према члану 13. Закона о парничном поступку у парничном поступку против учиниоца кривичног дела – суд је у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим. У овом поступку нижестепени судови се нису бавили кривичном одговорношћу тужиоца, нису поступили супротно цитираним одредбама већ у оквиру својих овлашћења законским условима за накнаду евентуалне штете.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић